

Як да нас прыйшла кніга

Мая Радзіма — Беларусь

4 клас

МЭТА: сфарміраваць уяўленне аб рукапісных кнігах і іх значэнні для чалавека.

ЗАДАЧЫ:

— даць першапачатковыя звесткі аб з'яўленні ў нашым краі рукапісных кніг; паказаць ім, што рукапісныя кнігі былі сапраўднымі творамі мастацтва, вельмі рэдкімі і дарагімі;

— пазнаёміць з адным з аўтараў рукапісных кніг — Кірылам Тураўскім — і гістарычным значэннем яго рэлігійнай і асветніцкай дзейнасці;

— развіваць цікавасць да гістарычнага мінулага нашай краіны;

— выходзіць пачуццё гонару за славітае гістарычнае мінулае сваёй Айчыны, імкненне быць дастойным пераемнікам спраў сваіх вялікіх продкаў.

Праверка дамашняга задання

1

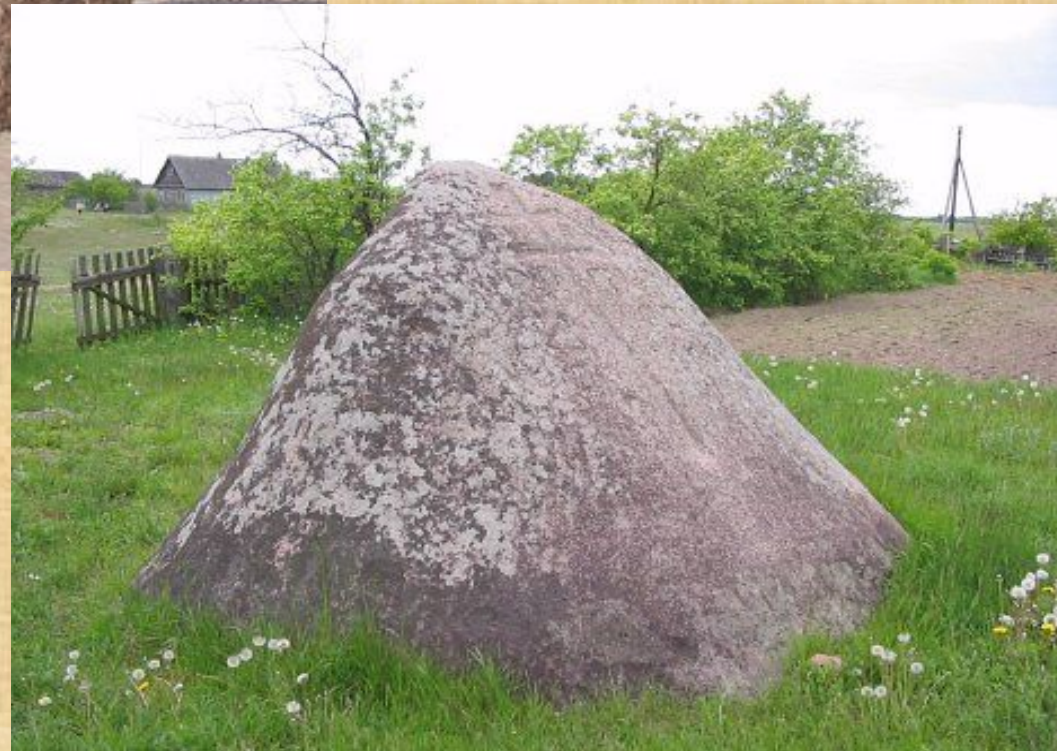

2

Параўнайце камяні і зрабіце выснову аб тым, які з іх з'яўляецца помнікам прыроды, а які — помнікам гісторыі. Раствлумачце чаму.

Успомніце назвы і імёны гэтых камянёў. Што вы ведаеце аб гэтых камянях?

**Барысаў камень
у Полацку**

**Варацішын крыж у в. Камяно
(Вілейскі раён, Мінская вобл.)**

Самы вялікі валун Беларусі знаходзіцца каля в. Горкі ў Шумілінскім раёне Віцебскай вобласці. Ён мае назву «Вялікі камень». Яго даўжыня — 11 м, шырыня — 5,6 м, вышыня — 3 м.

Філарэтаў камень каля в. Карчова Баранавіцкага раёна. Даўжыня — 4,1 м, шырыня — 1,9 м, вышыня — 3 м.

Музей валуноў у Мінску

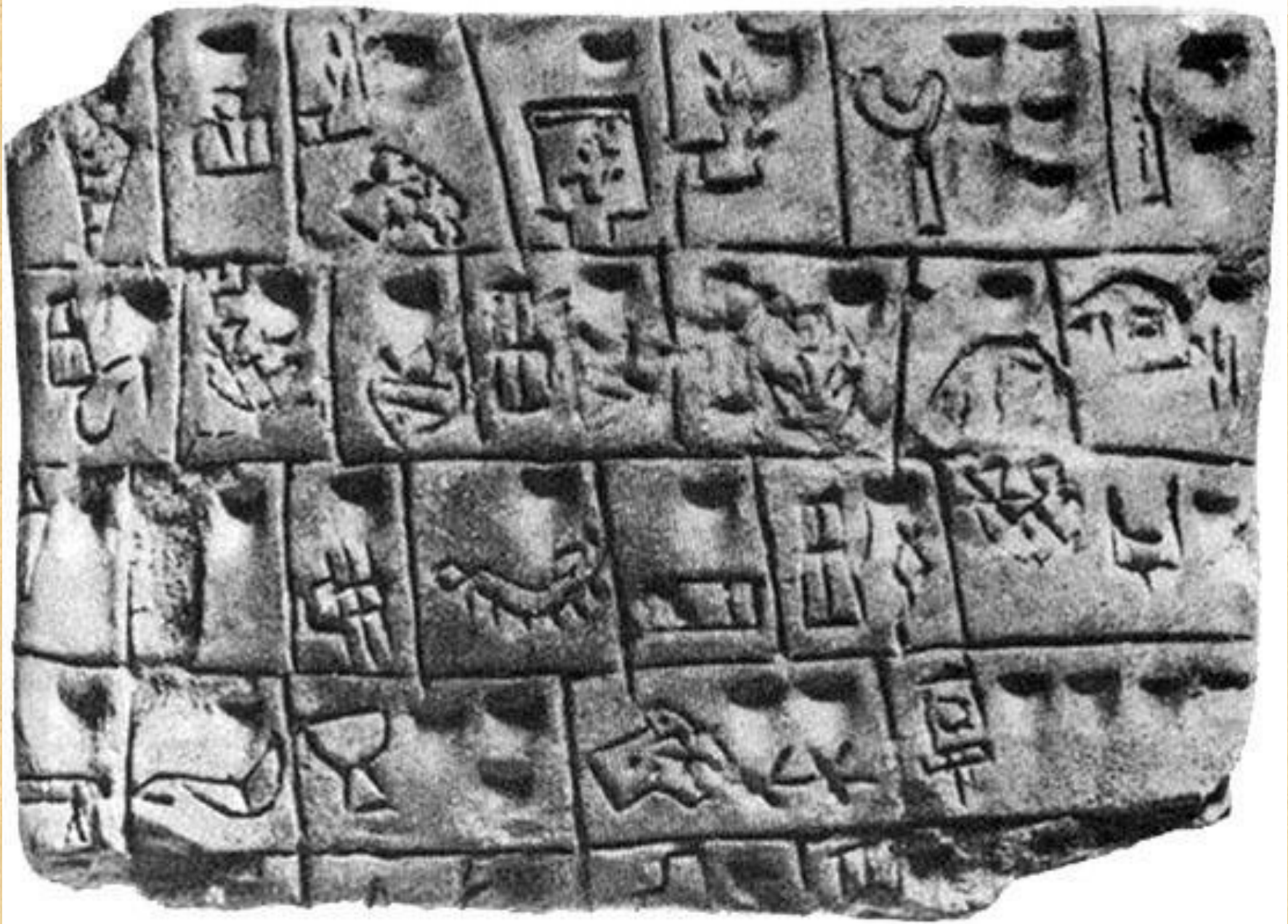

Старонка з летапісу «Аповесць мінулых гадоў»

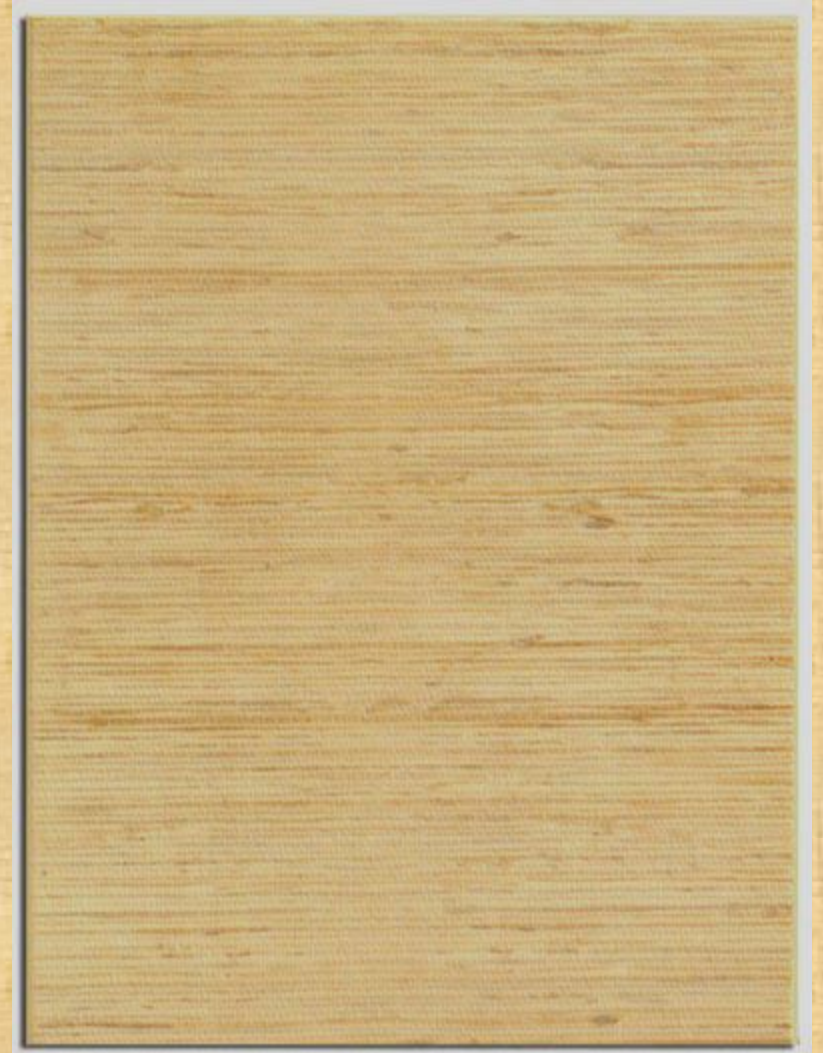
Летапіс на камяні

Гліняная таблічка

Папірус

Пергамент

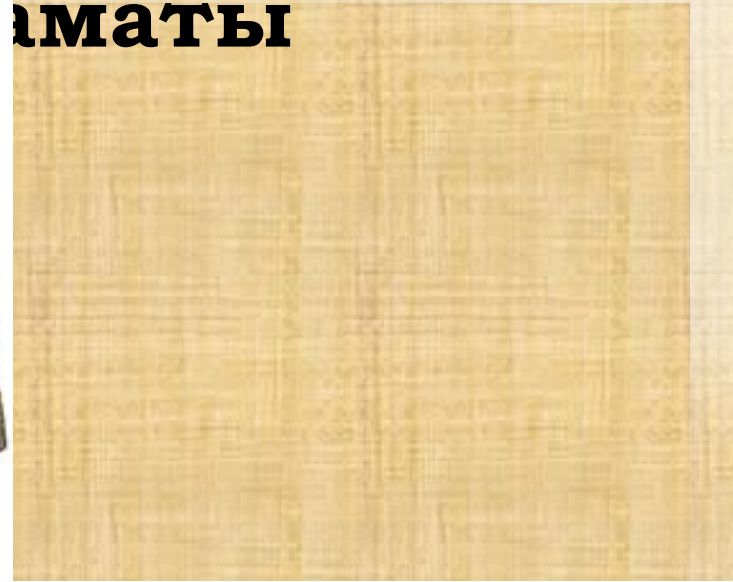
Шоўк

Бярозавая кара

аматы

Берасцяныя граматы

Дошчачкі

**Старажытныя
пісалы**

Археологі

Матэрыял для пісьма

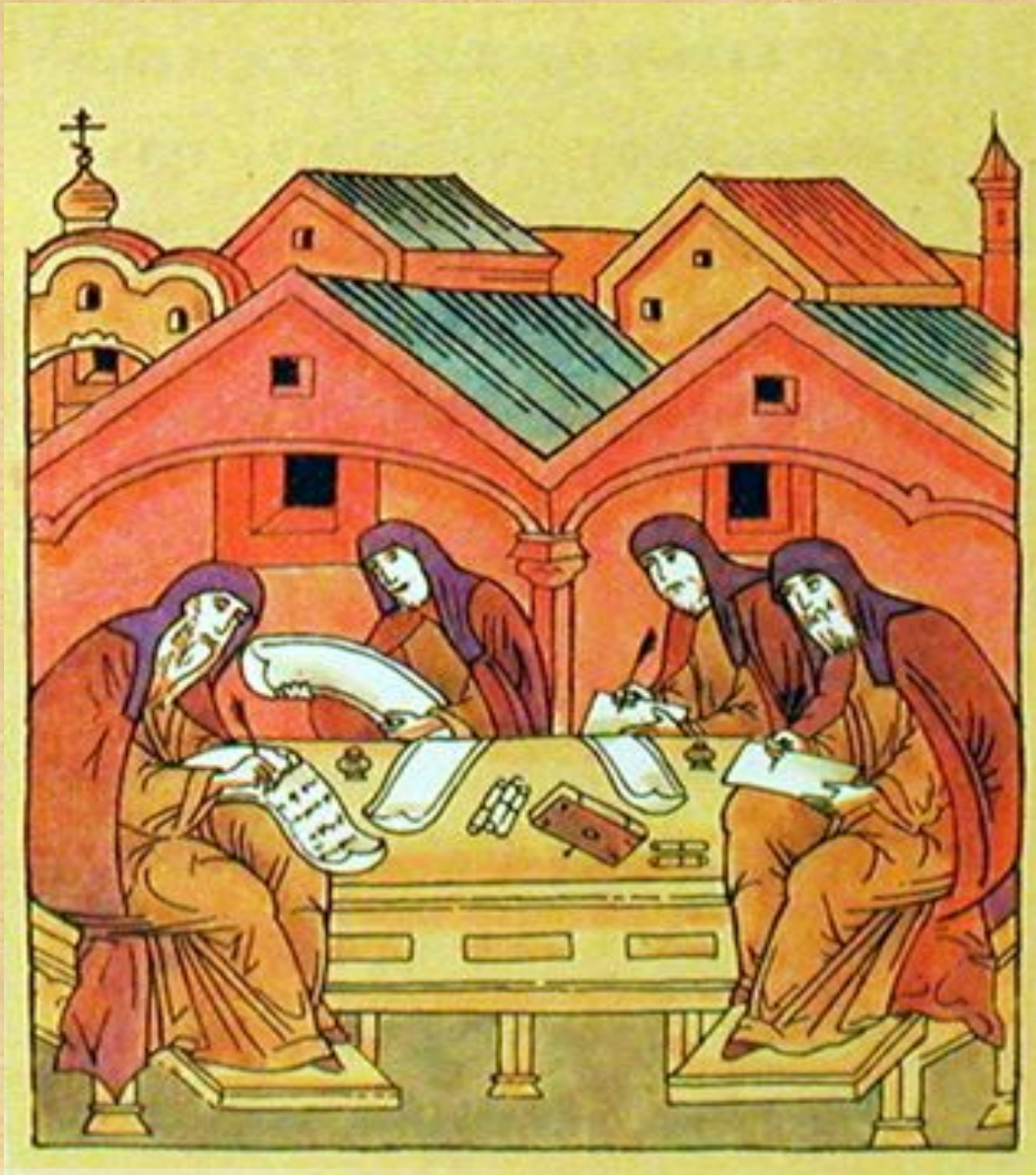
Створаны

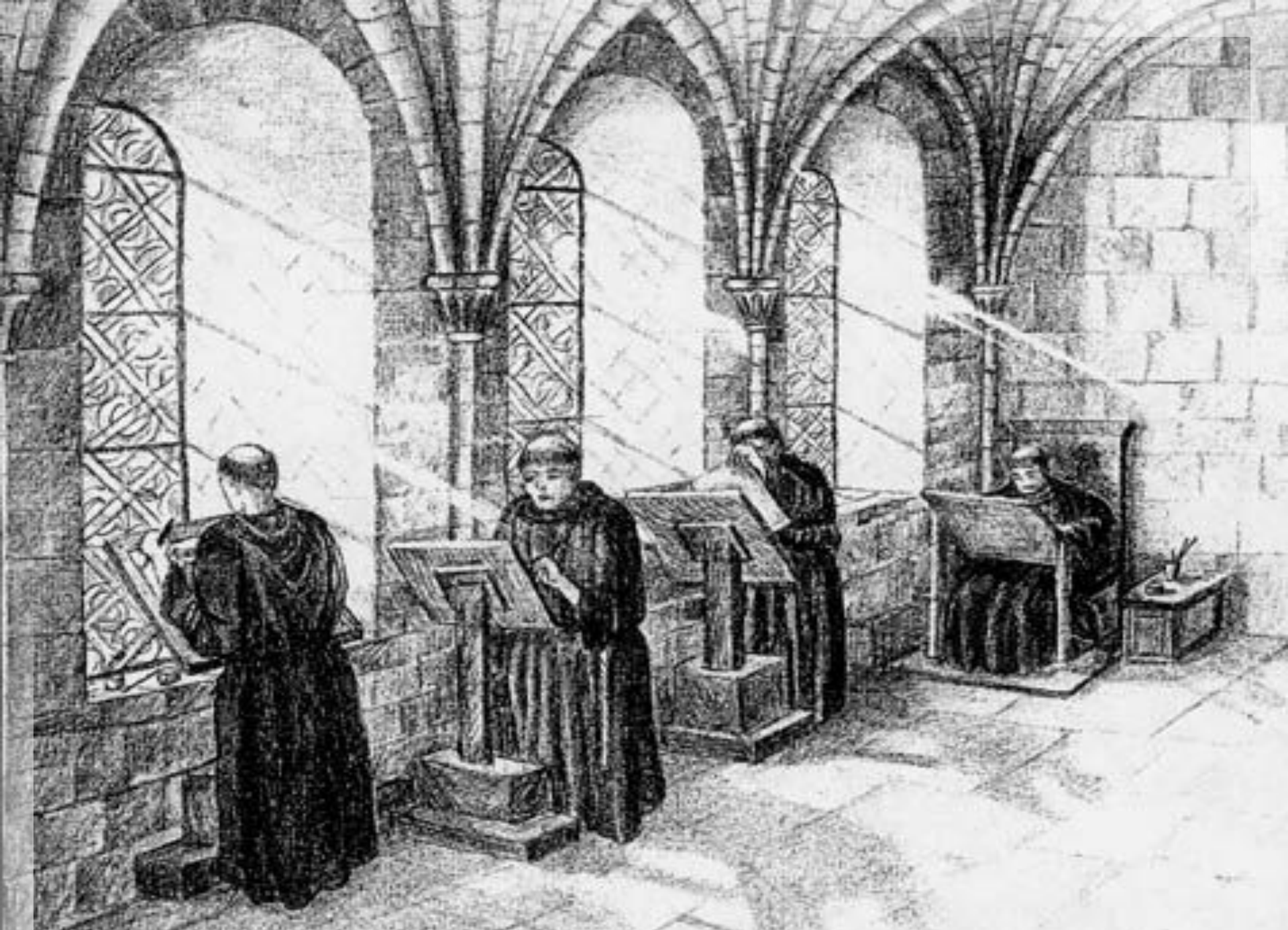
Назвы	Паходжанне
1. Камень	1. Папірус
2. Гліняныя таблічкі	2. Пергамент
3. Дошчачкі	3. Шоўк
4. Бярозавая кара	4. Папера
	5. Апрацаваная скура жывёл

Рукапісная кніга

Перапісчыкі кніг за працай

Печатковыя літары (ініцыялы) размалёўвалі фарбамі, упрыгожвалі малюнкамі.

Птушынае пяро

Чарнільніца

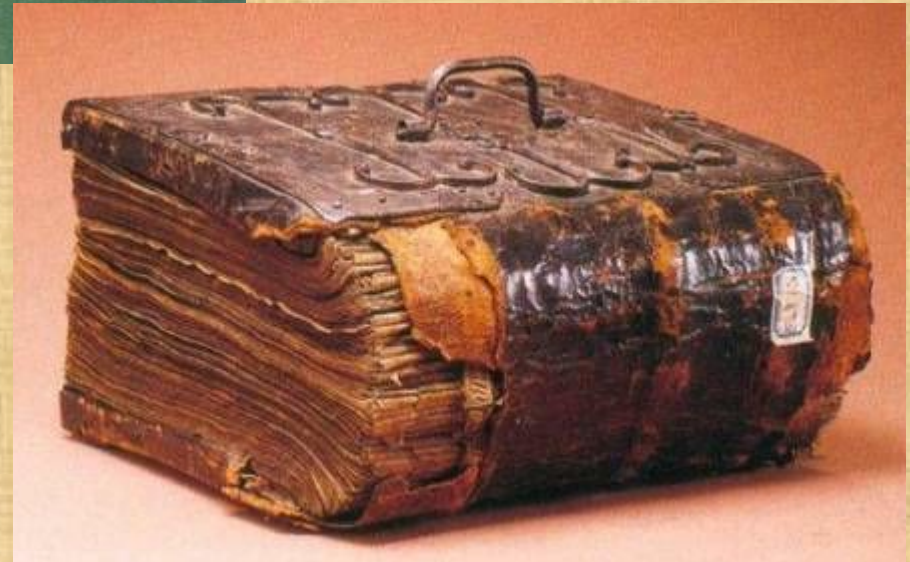
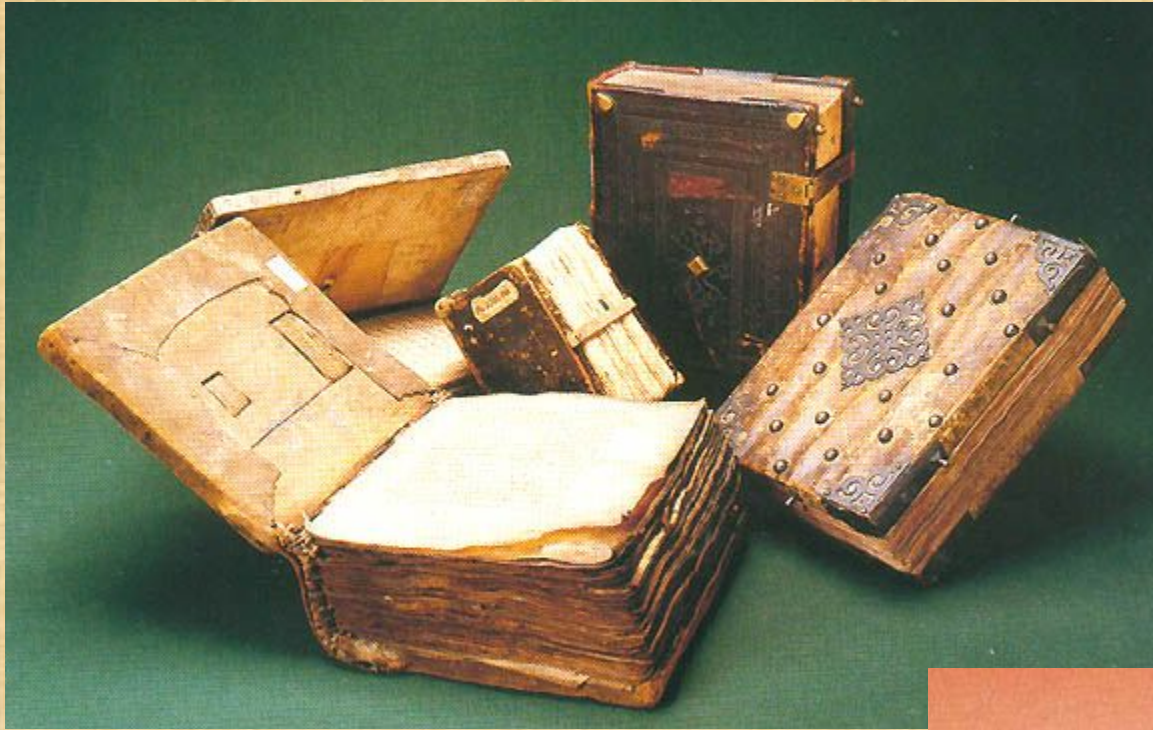
Старонкі кніг упрыгожвалі малюнкамі, арнаментом.

Царю Евстахию и др. Преподобный
Евстахий Кипрский епископ
нашего времени. Святитель
и др. Азарий и др. Аким и др.
Святитель Григорий и др. Аким и др.
по имени и др. Святитель и др.

Переплётные рукописные книги

**Старажытная рукапісная кніга,
аздаблена каштоўнымі камянямі**

Полацк

Тураў

Сучасны

Старажытны

Кірыла Тураўскі

Камянецкая вежа

Помнік Кірыле Тураўскаму

ПЛАН-ХАРАКТАРЫСТЫКА

1. Дзе нарадзіўся Кірыла Тураўскі?
2. У якім стагоддзі жыў?
3. Кім стаў?
4. Чым займаўся?
5. Чаму вучыў?
6. Якую карысць прыносіў людзям?
7. Што вы лічыце найбольш важнай справай у жыцці Кірылы Тураўскага? Чаму?